

V KOČCE

Budu vám říkat sestry, sestry mé siamské, protože jak jinak bych mohla vysvětlit, že zrovna já píšu příručku? Já, která nerozumím vůbec ničemu, protože všechno mám nějak vzhůru nohama, převráceně, jak bych zrovna já mohla někomu dát jedinou radu, když manžel mi dávno utekl do lesů, když nevím, jak se peče bábovka, když moje domácnost je prerie, když děti mám zdivočelé. Odpověď zní, že právě proto, je-li celý svět vzhůru nohama, proč jej nenapodobit, proč radit vážně, seriózně, proč vůbec radit? Toto jest příručka pro vás, sestry převrácené, kterým také utíkají do lesů, protože se domnívají, že jste nesnesitelné. Budme nesnesitelné spolu, sestry plápolavé.

Volám vás, neposlušné, ale nemyslím tím všechny ženy, většinu žen. Oslovuju ženy nepřijatelné, ženy těžko stravitelné, neobvyklé, jinačí. Ženy mimořádné. Vás, sestry hrbo-laté.

Vás, které jste se rovněž narodily jako holčičky s mašlí, slušné a poslušné a příšerně hodné, protože vaše maminka často plakala a tatínek trochu pil, kolem vládl socialismus a nosily se maňšestrové bačkůrky, a dokonce i poslušná děvčátka, která mám na mysli, je často ztrácela, protože s jejich ukázněností to bylo od začátku trochu sporné.

Mám na mysli vás, kterým nevoněla školní jídelna, nenosily jste klíče na krku a často ztrácely také řeč. Byly jsme odjakživa trochu divné, a abychom to nějak zamaskovaly, pořád

jsme se omlouvaly, říkaly jsme „promiňte“ a „nechtěla jsem“ a „odpusťte“, byly jsme původně tiché a povolné a naše máma seděla doma v komoře na kýblu, právě vytřela podlahu a skučela beznadějí, kterou bylo nutno skrývat, zavřít ji ve špajzu, takový je přece ženský úděl, maminečko, maminko, holčičko moje, plná lásky, lásky zadupané. Do noci jsi šušovala a pak mi šila mašle.

U nás postavili školní jídelnu mimo hlavní budovu, muselo se jít asi dvacet metrů po chodníku, ale nesmělo se utíkat, bylo nutno se pomalu, pomaličku přezout, jednou, dvakrát, furt, tenkrát se všichni jen přezouvali. Ach božínku, jak strašně jsem se z toho chtěla vymanit, masa špatně oblečených spolužáků v domorobo kalhotách, občas jsem napsala rým nebo aspoň slovo na stěnu holčičích záchodů. Poznáváš se v tom, sestro neposlušná? Ty, pro kterou píšu, sestro indiánská, taky jsi jezdila po sídlišti na koni tryskem a hlavou narážela do sámošky? Všechny žijeme stejný příběh, jezdíme splašené a držíme se za hřívku, obličej přitisknutý milostně ke koňské kůži, ke koňskému srdci, konečně nádherné, pyšné a vzpurné, než nás nakopou a opustí a poníží. Sedíme s našimi matkami ve spíži a řveme do světlíku a oči si vyřveme, pořád stejný příběh, tisíce let stejný kolovrátek.

„Nepojedu na ten tábor.“

„Ale proč, Irenko?“

„Nemám pravý texasky.“

Tehdy se tak říkalo džínám. Mít pravé texasky bylo podmínkou vstupu do dobré party. Právě texasky vyjadřovaly názor, postoj, odboj, tolik jsme si tehdy byli sebou nejistí. No jo, ale kde je vzít?

Půjčila jsem si je od kamarádky, které je poslali příbuzní z Ameriky. Máma obkreslila stříh a šila celou noc. Ráno ležela na kuchyňském stole dokonalá kopie. Na tábor jsem jela. Po půlhodině jízdy ve vlaku jsem pochopila, že stříh je v po-

řádku, ale látka ne, ó hrůzo. Měla jsem na sobě pravé české texasky. Už nikdy jsem je neoblékla, přijdu do pekla, maminko.

Píšu pro tebe, sestro sedmibolestná, co chodíš při úplňku nahá a také jsi tejrala svou tejranou matku, a pak tě začal tejrát ten tvůj, nejdříve potichu a nenápadně, člověk si dlouho myslí, že je to láska. Býval jemným, něžným chlapcem, ale už mnoho let nemluví, každé tvé slovo se ti vrací jako špatná e-mailová adresa.

Je načase být konečně neposlušná z gruntu, neflákat to a neuhýbat očima, prostě odmítnout poslušnost, jinak se dotýkat, mnohem hlouběji, tam to všechno začíná, v posteli, je důležité v ní zůstat, neopouštět ji, nezačít smejčit, nevyměnit jeho péro za koště, dokonce ani za děti. Mít děti je dobré, ale nezapomeň na ten vznik, na postel velikou a bílou jako podstata.

Sestry, křičte a nenoste mašle. Neomlouvejte se. Chtěla bych vám dát spoustu rad, ale jsem bezradná, musíme je nalézat spolu a po kouskách, jako když čarodějnice mumlá, jako když se rozvzpomínáme po ztrátě paměti. Nebudu se vždy vyjadřovat srozumitelně, za první, za druhé, za třetí, proč také, stejně mi rozumíte i beze slov a mezi řádky.

Zkuste se dívat kočce upřeně do očí. Nikdy neuhne pohledem. Bylo by možné tak spočinout navždy. Navždy v kočce. O to se chci snažit, o tu upřenost. Nádherný pohled královny. Kosmické spojení.

V době, kdy komunikačních prostředků přibývá a porozumění se vytrácí, kdy zatelefonovat někomu na pevnou linku začíná mít intimitu soulože, chci mluvit právě k vám, sestry bouřkové, k vám a jedinému muži, který je hoden nahlédnout do holčičího povídání, protože se nazývá muž-objektí.

Nevzpomínám si, kdy mi došlo, že se chci vzepřít, nepo-

držet. Asi v bříše. Asi jsem neměla jiné východisko v těch českých texaskách. Ostatně, ani vy nemáte jiné východisko, sestry posedlé. Možná to u mě vypuklo tenkrát v kempu.

Jela jsem s rodiči pod stan. Od nich to byl hrdinský čin, mámě táhlo na padesátku, táta ji už překročil. Ale jak jinak vzít dítě k moři než v emběčku a se stanem, psal se rok sedmdesát pět a mí rodiče byli slušní lidé.

Tábořili jsme na samém břehu Baltského moře, líbilo se mi to, přestože kromě nás v těch lijácích dávno nikdo nezůstal.

Ten den jsem se probudila brzy. Vlhku už jsem přivykla, ale co ten strašný puch?

„Mami, co to tady smrdí?“ zakňourala jsem.

„Je mi zle,“ vypravila ze sebe s obtížemi.

Rozhlédla jsem se. Zapomněla jsem vám říct, že jsme měli stany dva, jeden pro tátu a druhý pro mámu a pro mě, tvrdili mi, že jsem ještě moc malá, abych mohla spát sama, neřekli mi ani slovo o veliké posteli, která se nesmí za nic na světě vyměnit, ani za mě, mysleli naopak, že to udělali kvůli mně, z lásky k dítěti, jenomže láska je jen jedna, není možné ji rozparcelovat na lásku k dítěti, lásku k muži, lásku k sobě, všechno je postel, bílá postel, v níž je nutno setrvat.

Viděla jsem, že ležím ve zvracích. Ve zvracích mé mámy. A zvedl se mi žaludek. Přestěhovala jsem se k tátovi do stanu. Probudil se.

„Mámě je špatně,“ povídám mu.

Vstal a šel se na ni podívat. Všimněte si, že neříkám – šel za ní.

„Jsi odporná,“ slyšela jsem přes látkovou stěnu nepropouštějící dešť, ale krutá slova ano. „Chudák dítě.“

Po tvářích mi tekly slzy a už ve mně zůstaly.

Nebrečela jsem kvůli matce. Nebrečela jsem ani kvůli otci. Vzlykala jsem proto, že ho miluju, že ho nesmírně miluju a že je to strašně nespravedlivé.

A tehdy mě poprvé napadlo, že milujeme muže, i když si to nezaslouží. Milovat je však nejsme schopné přestat. A je to správné, láska nesouvisí se spravedlností. Můžeme se však pokusit o jednu věc – ani my se nesnažme lásku si zasloužit. Všimněte si, sestry mé planoucí, že nezasloužit pochází od slova sloužit.

Pane-objetí,

spatřila jsem Vás tehdy v dopravní zácpě. Nedělejte, že si na mě nevzpomínáte! Stovky rakví popojíždějí, popojíždějí, trpělivě a v domněni, že jim nic jiného nezbyvá. Opočlověk by to nepochopil.

Nablížím do sousedních aut a fascinuje mě blízkost těch zavřených lidí, chci se jich dotknout, vyrolovat okénko a líbat je. Ale vždycky ujedou. Všichni, kromě Vás. Vy jste mi zůstal jako pohled kočky. Miluju Vás. Jste můj. Jste ten pravý.

Jela jsem pro dceru. Tehdy jsem si ještě zatvrzele myslela, že jsem slušné děvče, a neříkala jsem mužům na potkání – poslyš, co kdybychom spolu šli do postele? Ještě jsem nepochopila panen-skou rozkoš soulože s cizincem, jediné pravdivé milování, protože nic ostatního se jej netýká, a člověk se tak chodidly dotkne hvězd. Soulož, kdy si jsou žena a muž nejbliž, jak to jde, protože ji nikdy nerozmeštní, nerozcupují na cáry dětí, nevěř, peněz, útěků a návratů a útěků. Jde o bezbřehost, trvalé spojení bez jiného smyslu, trvalé sémě. Ano, pane, jste mé trvalé sémě.

Začala jsem se na Vás dívat první, zkusila jsem to obrněna bezpečným krunyřem karoserie. Při každém popojetí jsem se bála, že Vás ztratím, ale začal jste brzdit či přidávat tak, abyste zůstal ve vedlejším pruhu na dosah mých očí. Dívala jsem se stále sprostěji, schválně užívám toto slovo, má slovní základ prost- – byla jsem prostá, sprosta čehokoli jiného, chtěla jsem Vás jenom ošukat, na nic jiného jsem nemyslela.

Nechal jste se. Hráli jsme si. Nejdřív jste se usmíval, ale pak už ne. To když jsem si vsunula ruce do kallhotek a svou štávou nakreslila na okénko svého auta polibek. Banální, že? Zbožňuju banalitu, je obyčejná, prostá, sprosta. Necukl jste. Udělal jste cosi nádherného. Přitiskl jste na sklo svou dlaň.

Proto Vám píšu a budu Vám psát stále. My ženy celý život hledáme toho pravého, prince, který nás zachrání, protože se

domníváme, že je nutné nás zachránit, dlouho si to myslíme, než se buď zachráníme samy, nebo umřeme. Ne fyzicky, chcípne v nás kouzlo, pojde mávnutí proutku, magie hledání, už nevěříme v prince, už nevěříme. Ale já mám Vás, mávnutí, co trvá, i když šleh už pomínil, mám toho pravého a budu Vám psát. Nepůjde o žádný dopis Taťány, právě naopak. Odnesete to za všechny, nebudu se dělat hezcít, než jsem, odpykáte si to za prince i za mého tátu, co nesl zvratky své ženy. Naložím na Vás všechny své lásky i nenávisti, všechno Vám prozradím. Měl byste vědět, že mou nejhorší vlastností je, že píšu, to se nesmí, to muži neodpouštějí. Zpočátku jim to připadá roztomilé, jsou odhodláni snést několik blábolů od blondýny, později se však zaleknou. Pochopí, že píšící blondýna to myslí vážně, vidí, že se žene kamsi, kam za ní nemohou, že z psaní jejich vyvolené vyplývají další a další nepříjemné skutečnosti: doma není vyluxováno, pokojové květiny hynou. Rozhodla jsem se odnaučit se sepisování románů psaním příručky, abych se vyléčila. Snad se mi to podaří. Vždy jsem dávala číst, co jsem zplodila, svým mužům. Všichni utekli. Jsem nenapravitelná, chci, abyste také Vy četl tuto příručku, přesto, že je pro ženy, a přesto, že je tajná. Chci zjistit, jestli to vydržíte, jestli příručku snášíte muži líp. Stane se to prubířským kamenem našeho vztahu. Musíte vydržet, jste ten jediný. Vzpomínáte?

Konečně se auta doplazila do průjezdnějších míst. Zatroubila jsem. Vy také, jako mé zrcadlo, jako můj prostor za zrcadlem. Vyrazil jste a rychle mizel v zatáčce. Měl jste dojem, že hra skončila, ale jako jedinému pravému muži pod sluncem Vám rychle došlo, že se mylíte. Před chvílí jsme se spolu vyspali a bylo potřeba se naposledy dotknout. Jela jsem za Vámi, pronásledovala Vás stále urputněji a v té rychlosti jsem se změnila v neposlušnou, neslušnou, sprostou, prostou ženu, našťěstí.

Zastavila jsem u kraje silnice. Věděla jsem, že zacouváte, doufala jsem v to. Došli jsme úplně k sobě, stáli jsme před sebou jako

dva stromy, které srůstají, a teprve po chvíli jste zvedl ruce jako dvě větve a objal mě. Spočinuli jsme tak chvíli, pustili se, nasedli každý do svého vozu a odjeli na opačné strany. Jako každý muž a každá žena. Děkuju Vám za tu pravdu, kterou jste mi daroval. Také Vám ji dám.